

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Melioracije planin.

Z veseljem smo zvedeli, da se država in dežela zanimata za izboljšanje planin, in ker bodo gotovo tudi interesentje sami krepko pritegnili, je upati, da se ta veljavna zadeva vsaj nekoliko reši v prospeh vsemu našemu narodnemu gospodarstvu.

Planinstvo v naših goratih krajih — posebno v Bohinju, pravzaprav v celem radovljiškem glavarstvu — je pogoj obstanka kmetu.

Bohinjec ima malo polja, malo, skoraj nič travnikov. Pridelek: ljudem in živini, mu da le planinski, gorski svet. Vir vseh dohodkov mu je živinoreja, in kar je ž njo v zvezi: mlekarstvo in sirarstvo.

Po leti preživi živino na planini; za dolgo zimo pa si oskrbi krmo zopet na gorskih strminah — planinskih rovlih. Čim več ima Bohinjec rovtov, in čim bolj jih, več živine preredi, več mleka znoši doma in v planini v mlekarno, več pridela sira, več denarja dobi pri razdelitve.

Melioracija — izboljšanje planin in planinstva je nekaj let sem — v sosednih planinskih deželah — že na visoki stopinji. Posebno mnogo se je storilo na Koroškem. Agrarni inspektor Posch je južno-koroške planine — ob laški meji moderno preustrojlil in izboljšal. Tudi po drugih kronovinah agrarji kar tekmujejo med seboj, da bi mogli v najkrajšem času več kmetu korin planinskih objektov pokazati. Hvala Bogu, tudi pri nas na Kranjskem se je glede planinstva pričela nova delavna doba. Prav! Saj je tudi zadnji čas. Izboljšanje planinstva je važna naloga države in dežele, če hoče ohraniti temelj države, to je kmeta gospodarsko močnega in neodvisnega od tujega kapitala. Da, izboljšanje planin je rešitev vitalnega vprašanja našemu gorenjskemu kmetu, je eminentno socialno delo.

Žal, od leta 1870 pa do zadnjih dveh let ni niti država, niti dežela, niti kmet sam skrbel za planinski svet.

Bohinjci so pač pridno vporabljali planine, gonili živino na nje, pasli, sirarili. Toda, da bi bili planini kaj vrnili, tega po veliki večini niso storili — vsaj zadnjih trideset let ne. Le za silo, kar so ravno morali, če so hoteli planine uživati, so po-

pravljali stane, pota in napajališča. Da bi bili zemljo trebili, šavljje kosili, zelišča kopali, gnoj trosili, grmovje čedili — za taka neobhodno potrebna in koristna dela niso imeli več smisla. Vzdrževanje — izboljšanje planin je postalo — deveta briga.

Nastale so nove razmere, kojih Bohinjec ni mogel ne umeti, ne prenesti. In ravno te nove, Bohinjcem v mnogih ozirih škodljive razmere, vsaj deloma opravičujejo in pojasnjujejo razloge, zakaj, da je izboljšanje planin zaostalo.

Dokler so bili Bohinjci prosti, dokler jim namreč odvezna komisija ni uredila pravne pravice s kranjsko industrijsko družbo — pasli so, kjerkoli so hoteli. Čutili so se sami kot pravi gospodarji vsega planinskega sveta. Skupna vez skupnega sveta jih je vodila in bodrila k skupnemu delu na planinah.

Skupno delo je vodil izvoljen podžupan. Imenovali so ga »špan«. On je ukazoval, urejeval tlako, dnino, po dnevih v tednu. Odtod ime dnina ponedeljska, torakova itd., po vaseh, kjer so uporabljali skupno pašo. Na dnino so hodili dotičniki po vrsti po hišah ali vaseh, trebili planino, napravljali nova pota, nove stanove. Zelo važno je bilo črtenje. Črtit so hodili navedno jeseni: sekali so grmovje, stara drevesa, in tako zaraščeni svet spreminjali v rodovitno pašo.

To je bila hvalevredna navada, pa tudi koristna. Skupno delo — skupni užitek.

Tako je bilo do leta 1873. Imenovano leto in potem naslednjega leta pa je pričela odvezna komisija urejevati pravice Bohinjcev — s pravicami takratne industrijske družbe. Po tej ureditvi so se čutili prikrajšane v svojih pravicah. Nikakor niso mogli pojmiti, zakaj ne bi smeli pasti, dniniti in črtiti, kakor prej, po vsem planinskem svetu.

Razumljivo je, da je industrijska družba varovala svojo posest in branila pašo in črtenje po svojem planinskem svetu — oziroma svojih gozdih.

To nalogo so izvrševali gozdarji: borštarnarji, mnogokrat na krut način. Pravijo, da so šli na rop, kadar so šli odganjat ljudi od dela na planinah industrijske družbe. Če so domačine zasačili, so jih baje celo tepli, jim jemali orodje, sekire, žage in jih pri gosposki tožili. Prejeli so občutne kazni, nekaj jih je celo v zaporu umrlo,

tako Lovrenc Sodja in Medja spod Studora.

Bohinjec se ni mogel oživeti v te nove razmere. V napačnem mnenju, da so planine njegova last in nikogar drugega, je v svojo škodo velikokrat napačno ravnal. Sicer pa je manjkalo ljudstvu pouka v istem času, ko ga je najbolj potrebovalo. Vsi odloki so se izdajali v nerazumljivem nemškem jeziku. — Takrat niti tolmačev niso imeli, še manj razumnih zastopnikov. Marsikaj so torej pooblašeni domačini podpisali, kar so pozneje obžalovali, in se sedaj, ko so že davno vsi odloki pravomočni, ne da več popraviti. V ljudstvu se je ukoreninila neka nezaupnost, ki se še dandanes pojavlja. Pač je v tem oziru boljše, ker oblastva govore in po večini pišejo slovensko. Toda nekaj je vendar le ostalo.

Po teh opisanih razmerah so Bohinjci izgubili oni čut do skupnega dela tudi po svojih lastnih planinah in so jih zanemarjali. Ni čuda. Saj so opazovali, da je gosposdi mar edino le za gozd in prav nič za planine. V oni dobi, krog leta 1870, je bila, kakor pravijo Bohinjci, smreka žegnana. Gozdarji so bili merodajni, in kar so ti rekli in ukrenili, se je izvršilo. Le na ta način je mogoče razumeti, da so nekateri komisarji vpisali kot gozd parcele, ki so veljale stoletja sem kot pašniki in so tudi v starih listinah kot pašniki vpisani. Paša — planina je bila tem gospodom gozdarjem raznih titulatur neznana, nepotrebna. No v teku let se marsikaj spremenilo. Obrnili so le, hvala Bogu, marsikaj na boljše. Oblastva — vsaj zadnja leta — ne ravnajo s toliko rigorozno natančnostjo, kakor pred leti pri odmerjenju kazni, če je kaka žival prestopila svet sedaj verskega zaklada.

Vendar brez tožba in kazni ne mine nobeno leto. In teh kazni ne bo nikoli konec, dokler bodo morali Bohinjci uporabljati servitutno pravico po planinskem svetu verskega zaklada. Ni ne fizično, ne moralno mogoče.

Pastir pri najboljši volji mnogokrat ne more ubraniti živalim vstopa v prepovedani, zaklinčani sosedni svet verskega zaklada. In če prepoči 30 krav, 10 mu jih vendar uide, posebno če nastane, kar je v gorovju velikokrat, nagloma nevihta.

Gozdni čuvaj pa, ki opazi živali v paši tujega sveta, seveda izvrši le svojo dolžnost, da naznani in kazen je gotova.

Neobhodna potreba je torej, da se dobi način, kako spremeniti te servitutne pravice v prilog kmetom Bohinjcem, da bo vendar enkrat konec vednim preprirom in kaznim.

Stvar je započeta. Po posredovanju g. državnega poslanca Pogačnika je kmetijsko ministrstvo pripravljeno odstopiti toliko svojega planinskega sveta, v kolikor namreč znašajo servitutne pravice po istem svetu. Napravila naj bi se nekaka menja. Ministrstvo odstopi svet, Bohinjci pa servitutne pravice, zato pa dobe od verskega zaklada toliko sveta, da bodo mogli isto število živine pasti potem na svojem lastninskem svetu.

To je edina pot, pa tudi zaželjena. Da bi se le kmalu in pravično izvršila. Prošnje za to novo regulacijo so vložili Bohinjci že lansko leto. Sostavljal jim je poslanec Pogačnik sam, deloma tudi župnik I. Piber. Upamo vsaj, da se letos vendar že delo prične. Seveda bo treba nove cenitve, in sicer natančne po sedanji vrednosti živine in krme.

V nekaterih planinah bo prava melioracija še le potem dosegla popoln namen, ko bo na ta način izvršena regulacija.

Gremij ljubljanskih trgovcev.

Neumestno razburjenje radi vžgalice S. K. S. Z.

Izredni občni zbor trgovskega gremija se je vršil včeraj popoldne v dvorani »Prosvete« v »Mestnem domu«. Kakor smo poročali, je bil ta občni zbor napovedan že za 5. t. m., a ga takrat ni bilo, ker je prišlo na shod celih pet trgovcev. Tudi včeraj ni bilo mnogo boljše. Počasi nakapljala 20 gremijalnih članov, nazadnje predsednik Knez, ki se opraviči zaradi zamude, ker je bil zadržan, predstavi zborovalcem zastopnika obrtne oblasti svetnika Šeska, zadružnega inštruktorja dr. Blodiga ter otvori zborovanje. Tajnik Sveti-na čita poročilo odbora glede preosnove gremija. Dosedaj so bile v gremiju samo protokolarne tvrdke, skupaj 132 članov; od sedaj bodo članovi gremija tudi neprotokolirani trgovci, ki plačujejo po 20 kron pridobnine (brez doklad). Dosedaj je prišlo 96 neprotokoliranih trgovcev svoj pristop. Reorganizacija gremija je sprejeta. Dr. Blodig poroča o izpremenjenih gremijalnih pravilih, ki jih je sestavil z

LISTER.

Povest o človeku, ki se je vozil v zaboju.

(Dalje.)

Tu pa povzame Ček prvi besedo in pravi:

»Kako lepo znamenje! Ljubljanci so pa zares pobožni ljudje, ko postavljajo tako velika znamenja. Kaj meniš, Tonca, kaj je to za en svetnik? Gotovo je velik pomočnik, ko ima tako znamenje.«

»To je sv. Prešeren,« poduči ga Tonca; »vsaj je gori zapisano.«

»Sveti Prešeren,« čudi se Ček; »tega svetnika pa ni v litanijah in najbrže celo v pratiki ne.«

»Veš je bolj nove vrste,« razlaga mu Tonca. »Vsaj ni še dolgo tega, odkar so ga naredili za svetnika.«

»Kaj pa dela tista babnica vrh kamena?«

»To je pa taka, kakor s svetim Martinom in tistim beračem, kateremu je dal pol plašča. Sveti Prešeren je šel namreč enkrat po tehle ulicah, ki se zato imenujejo Prešernove ulice. Tu sreča vso razcapano žensko, ki je prosila vbogajme. On je pa pozabil ves denar doma. Niti vinarja

ni imel pri sebi. Zato vzame ogrinjačo, kakor so jih nosili v tistih časih tudi možje, prereže jo z nožem na dvoje in da polovico beračici. Zato je pa tudi samo ona polovica ogrnjena.«

Tako je lagal Tonca; vsaj ni bil zastoj v Ameriki. Moral je pa s klobukom zakriti obraz, da ni opazil Ček, kako ga sili smeh.

Ko opravljata možakarja tako svojo pobožnost pred »znamenjem«, pride čez frančiškanski most tisti dr. Štorklja, ki je vzel vso slovensko narodnost v zakup. Silno se začudi, ko zagleda naša Amerikanka odkrita pred spomenikom. Takoj skoči k njima in začne:

»Odkod sta pa vidva rodoljuba, ki tako častita našega velikana Prešerna?«

Ček ga pogleda debelo, potem pa sune Tonco, češ, ti govori, ki znaš z gosposdo hoditi v caker.

»Iz Kurjih črev sva,« se oglasi nato Tonca. »Tu sva se malo ustavila, ker hoče Ček, ki ni bil še nikdar v Ljubljani, vse videti. Zvečer pa greva naprej v Trst.«

»Tako, tako, torej iz Kurjih črev sta, in kar je poglavitno, vrla narodnjaka, ki ljubita milo majko Slavo in častita njene- ga najslavnejšega sina, velikega svobodomiselnega pesnika Prešerna. V tako odlični družbi bi rad ostal malo dalje. Namenjen sem v gostilno h Koprivi. Poj-

dita z menoj! Par litrov za taka narodnjaka, kakor sta vidva, mi ne bo žal. Tudi vidva se ne bodeta kesala. Kajti Kopriva toči izvrstno kapljico.«

Tako jima je kvasil dr. Štorklja. Tonca se je komaj zdržal, da se ni zakrohotal na ves glas. Ček je pa razumel samo to, da ju vabi na pijačo ter da bo on plačal. Obotavljala se nista prav nič, ampak sta jo takoj odkurila z njim.

Pri Koprivi je bilo že zbranih precejšnje število tistih mladih starcev in starih mladcev, ki delajo neumorno za narod. Dr. Štorklja je vendar še dobil prostor zase in za svoja gosta. Takoj ukaže prinesiti štefan cvička št. 3, natoči vsem trem — seveda šele potem, ko je prišlo vino na mizo — vstane in potrka na kozarec v znamenje, da hoče govoriti.

Takoj se začujejo glasovi: »Posluh, posluh! Štorklja hoče klopotati!«

Dr. Štorklja se pa odkašlja, potegne parkrat iz smodke, vtakne levico v žep, z desnico se pa nasloni slikovito ob stol in začne s hreščečim glasom:

»Slavno omizje! Dovolite mi, prosim, samo par besedi. Čast mi je, da vam tu predstavim dva dična rodoljuba, ki sta prihitela iz krasnih Kurjih črev počastiti našega Prešerna. Videl sem ju stati pred spomenikom z odkritima klobukoma, to se pravi, z odkritima glavama, torej z gla-

vami v rokah, ne, hotel sem reči z rokami v klobukih, ne, s klobuki v rokah. — Oprostite, gospoda, jezik se mi nekoliko zapleta, ker sem šele danes prišel z narodnega kroga. — Torej odkrita sta stala ta dva moža pred Prešernom ter zrla s svetim navdušenjem v pesnika in divno njegovo meduzo, to se pravi muzo. Gospoda, to moram pibiti, da ne najdemo tako velikega navdušenja za sveto narodno stvar niti med našim razumništvom. Gospoda, da so pa med našim narodom tako zavedni narodnjaki, kakor sta častita naša gosta, je gotovo zasluga naših društev, ki trosijo ljudstvo med prosveto, ne, hotel sem reči prosveto med ljudstvo. Gospoda, čim več bomo imeli takih mož, tem svetlejša bo sijala misel svobodne zvezde, ne, svobodna zvezda misli, tudi ne, naj bo že kakor hoče, zvezda bo sijala gotovo na nebu milega nam naroda. Zato, gospoda, ven med ljudstvo na narodno delo! Delati moramo na to, da postane zadnji slovenski mož tako prosvitljen in navdušen narodnjak, kakor sta naša gosta, katera imamo danes v svoji sredi. Zato dvignimo čaše in zakličimo jima: Živela!«

»Živela!« In narodni delavci so »delali«. Oglasilo se je še nekaj govornikov. Govorilo jih je tudi več naenkrat, poslušal pa navadno nobeden. »Delalo« se je pa vedno huje. Natakarcica je komaj sproti donašala snov za »narodno delo«.

ozirom na novi obrtni red temeljem vzornih pravil, ki jih je izdalo trgovniško ministristvo. Debate o izpremembi pravil so se udeležili Perdan, Zupanc, Kavčič, Kostevc, Golob, Bahovec in dr. Pojašnjevala sta razne točke poleg dr. Blodiga, magistratni svetnik Šešek in predsednik Knez. Najvažnejše izpremembe so sledeče: Gremij bo imel pravico z globami ščititi razvoj svobodnega tekmovanja; odpraviti bo se dalo n. pr. razne »razvade«, kakor so nagrade o novem letu itd. Globe, v korist združne blagajne, bo se izterjalo potom politične eksekucije. Član, ki bo s kakim plačilom v združno blagajno na dolgu, ne bo imel pravice glasovanja, dokler ne izpolni svoje obveze. Glede učne dobe pojašnjuje dr. Blodig temeljito določila § 13. a 4. obrt. reda, glasom katerega specialne, strokovne šole (n. pr. trg. akademija) nadomeščajo dve ali tri leta učne dobe, šole pa, ki podajajo splošno izobrazbo, eno leto iste. Jasna izvajanja poročevalčeva pa niso imela zaželenega uspeha. Razni govorniki so vedno zopet mešali vajence v višjo in strokovno izobrazbo z vajenci, ki pridejo iz ljudske šole ter stavili različne zahteve in predloge. Razvila se je dolgotrajna in dolgočasna debata, a končno je bil predlog Kavčičev sprejet, ki določa učno dobo dve do štiri let, kakor je ista bila ustanovljena tudi že v dose-danjih pravilih. Dr. Blodig izjavi na to, da bo deželna vlada težko pritrdila temu sklepu, marveč pravila izpremenila tako, da bo se pri dokazu usposobljenosti zahtevalo tri do štiri letno učno dobo. Po našem mnenju je imel predsednik Knez prav, ko je predlagal reasumiranje sklepa in nov sklep v smislu vladnih intencij; kajti, kdo ve naprej, da kak vajenec, ki je imel »srečo«, da je končal učno dobo v dveh letih, ne pride pozneje v položaj, da bi se hotel samostojno etablirati in bi se ne mogel, ker ne bo v stanu dokazati usposobljenosti, ki bo ji predpogoj najmanj triletna učna doba! Toda Knezov predlog ni obveljal. — Pri tej priliki je pojasnil dr. Blodig, da bodo tudi ženske lahko dobivale izkazilo usposobljenosti, če so bile pet let zaposlene v trgovini, in sicer tri leta kot vajenke in dve leti kot pomočnice in da jim ne bo nič škodilo, če niso obiskovale trgovske šole. Gremijalni član Bahovec je pri tem stavil nasvet, da gremij ustanovi trgovsko šolo tudi za vajenke. O tem predlogu bo se razpravljalo v eni prihodnjih sej. — Vajencev bo smel imeti vsak trgovec: ako dela brez pomočnika dva; za vsakega pomočnika še enega povrh, vendar največ šest vajencev. — Prispevki za gremijalne stroške se porazdelijo procentualno na občno pridobitno. — Sprejemnine v gremij se določijo: po 10 kron za neprotokolirane, 20 kron za protokolirane tvrdke. — Odbor bo obstajal iz načelnika, dveh namestnikov načelnikovih, 12 odbornikov in 6 namestnikov poslednjim. — Določijo se globe do 20 K. — Za članove gremija, ki bi neopravičeno izostali od sej in zborov itd., ali bi ne zglasili ali odjavili pomočnika pri načelstvu. Poslednje je, kakor je naglašal dr. Blodig, važno za to, ker bodo učna spričevala in dokazila o usposobljenosti sploh morala biti potrjena od gremijalnega načelstva, kar pa bi ne bilo mogoče, ako pomočniki niso redno zglašeni. — Končno se je pooblastilo načelstvo, da vlaga v vseh slučajih rekurze proti vladnim odločbam, s katerimi bi se gremij čutil prizadetega.

Tudi Amerikanca sta delala, kar se je dalo. Čeč se je naposled celo tako oju-načil, da se je začel vmešavati v pogovor. Hotel je ravno izraziti svojo ogorčenost nad tem, da še niso uvrstili sv. Prešerna v litanije in pratiko. Tu ga pa dregne Tonca s komolcem in opomni, da je čas iti na vlak.

Prisrčno se torej poslovita od Kopri-ve, potem se pa odgugljeta proti kolo-dvoru. Ko sta prišla mimo Prešernovega spomenika, sta se zopet odkrila in Čeč je celo to-le pripomnil:

»Sveti Prešeren pa mora biti res mo-čan svetnik. Komaj sva ga malo počastila, že nama je pomagal, da sva se zastonj napila.«

Rad bi se mu bil še priporočil za sre-čno pot, toda Tonca ga je tiral naprej, ker ga je skrbelo, da ne bi zamudila vlaka. In res sta prišla ravno zadnji hip. Toliko da sta vstopila in že je mešanec počasi od-hitel proti Trstu.

Cviček iz soda št. 3 je pa učinkoval za naša popotnika kaj dobro. Zazibal ju je namreč v tako prijetno spanje, da je imel izprevodnik v Trstu precej opraviti, pred-no ju je iz voza ven vrgel. Trajalo je pa še precej dolgo, predno sta se začejala za-vedati svojega položaja. Kajti pripeljala sta iz Ljubljane precejšnjega mačka, ka-terega je vožnja silno razdražila. Poznalo se je to obema. (Dalje prih.)

Vžigalke S. K. S. Z. in Perdanovi prijatelji.

Zanimive so bile raznoterosti, zlasti prva. Gremijalni član Meglič poroča, da je vlada potrdila izpremenjena pravila K. S. Z., vsled česar sme ista sedaj izvrševati obrt, tudi tako, glede katere se od trgov-cev zahteva usposobljenost. Izraža boja-zen, da K. S. Z. ne bo prodajala samo vži-galic, nego se vrgla tudi na druge pred-mete. Postavljen je precedenčen slučaj, ki vtegne imeti za trgovce usodnih posledic. Predlaga torej, da se pošlje 1. trgovin-skemu ministristvu, 2. ministristvu za not-ranje zadeve, 3. ministristvu predsedni-ku pritožbo, v kateri se opozarja, da je de-želna vlada čl. 3. č. pravil K. S. Z., ki go-vo-ri o prodaji raznega blaga, protipostav-no potrdila ter zahteva, da bo vladni od-lok uradoma razveljavljen in obrtni list K. S. Z. kasiran.

Dr. Blodig se poslovi. Nekaj članov gremija se je med tem oddaljilo; ostalo jih je le še 13 — nesrečna številka! Predsed-nik dá predlog, ki je moral biti pač načel-stvu pravočasno naznanjen, na glasova-nje. Sprejeto z večino glasov.

Meglič poroča nadalje o nedostatkih pri telefonski in brzojavni službi na ljub-ljanski poštni centrali ter predlaga reso-lucijo, da se naprosi poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu, da priskrbi zadost-no število uradnikov in sploh popravi teh-niške nedostatke ljubljanske pošte, tako da bodo v bodoče zlasti brzojavke iz Ljubljane točno odhajale. Sprejeto.

Tajnik čita dopis društva »Merkur« ki gre za tem, da bi se odpravilo proda-janje blaga od strani tujih trgovcev po ho-telih. Sklene se priporočiti obrtni oblasti, da postopa s temi trgovci tako, kakor de-la to obrtna oblast v Gradcu, ki zahteva od takih trgovcev — napise nad lokalom, v katerem prodajajo. Sprejeto.

Kostevc predlaga, da bi se članovi gremija shajali vsaj vsak mesec enkrat. Sprejeto kot nasvet.

Predsednik zaključi zborovanje ob 5. uri tri četrt popoldne.

Protesti proti vžigalicam »Slovenske krščansko-socialne zveze« so torej včeraj deževali. Nemški trgovci bi kaj takega proti »Südmarki« ali kakemu drugemu nemškemu narodno-obrambenemu dru-štvu nikdar ne storili. To najprej konsta-tiramo, da se spozna malo stališče tistih mož, ki so včeraj zastopali na tem obč-nem zboru slovensko trgovino, oziroma g. Jožefa Perdana! Popolnoma mirno tem gospodom, ki se hočejo s svojo cvebarsko juristarijo na vsak način temeljito blami-rati, povemo: Za kar ima »Slovenska kr-ščansko-socialna zveza« pravico po zako-nu in po jasnih razsodbah najvišjega so-dišča, za to ne bo hodila prosit dovoljenja raznih Megličev, Kavčičev, Golobov, Ba-hovcev, Perdanov in ne Skabernetove tr-govine. Pravno stran te zadeve smo v »Slovincu« že temeljito pojasnili, zato da-nes ne bomo ponavljali zadeve še enkrat, ker je dovolj jasna, onim pa, ki zakona in razsodb najvišjega sodišča ne razumejo, pa nobeno razlaganje nič ne pomaga. Vče-rajšnjemu ogorčenju Perdanovih prijate-ljev smo se pošteno smejali. Res komično je, da n. pr. Jerneja Bahovca bole naše vžigalice, kupčija »Družbe sv. Cirila in Metoda« z razglednicami ga pa nič ne boli. Ta strasten korak nekaterih ljublj-an-skih gospodov trgovcev, v prvi vrsti: Me-gliča, Kostevca, Edmunda Kavčiča, Go-loba, Perdana, Zupanca, Skaberne, pa daje našim somišljenikom ne samo v Ljubljani, ljubljanski okolici, ampak po celi deželi povod, da se te gospode dobre zapomni-jo in da povsod, kjer še ni naših vžigalic, vži-galice »Na korist obmejnim Slovincem« najodločneje zahtevajo. To bo tej gospodi najboljši odgovor!

NEMŠKI SVOBODOMISLECI PROTI SLOVINCEM.

Z Dunaja dohaja poročilo, da so vro-čili nemški svobodomiselní poslanci s Šta-jerskega, Koroškega in Kranjskega mini-strskemu predsedniku spomenico. Z ozi-ron na spomenico naglašajo nemški svo-bodomisleci, da obsega spomenica dejan-ski položaj, ki so ga napravili zadnji čas razni slov. napadi v drž. zboru in izven njega. V njej naglašajo, da se zelo razbur-ja nemško prebivalstvo in da lahko slede polit. nevarnosti in težkoče. Spomenica se obrača proti vedno bolj odkritim strem-ljenjem slovenskih politikov, ki delajo na to, da se vedno bolj vporablja slovenšči-na kljub starim običajnim in številnim od-lokom. Ministrskega predsednika poziv-ljajo, naj posveti zadevi vso svojo pozor-nost in ga opozarjajo, da povzroče slo-venske »spletke« lahko take razmere, ka-kršne so se razvile na Češkem. Ministrski predsednik je odgovoril, da hoče posvetiti spomenici vso pozornost.

Nemški nastop pomenja, da hočejo zo-pet vojsko s Slovenci na celi črti. Ponem-čevanje so gojili Nemci sicer vedno na Koroškem in Štajerskem, kjer dobiš na slovenske vloge nemške rešitve. Sicer pa nemškutarija niti na Kranjskem ni prene-hala. Saj je nekaj vsakdanjega, da se celo v Ljubljani pri javnih sodnih razpravah, ko sta obe stranki slovenski, čuje večkrat precej nemščine. In dogodi se celo na Kranjskem in tudi v Ljubljani, da dobiš po-motoma seveda, na slovensko vlogo nem-ško rešitev. Nikdar se pa ne pripeti, da dobi Nemec na nemško vlogo slovenski odgovor.

Namen Nemcev je zelo prozoren. Radi bi dosegli take razmere, kakršne so bile ob časih nemško-liberalne strahovla-de. Motijo se, če mislijo, da se povrnejo oni časi nazaj. Slovensko ljudstvo odbije i ta nemški naskok na svoje pravice in si bo znalo priboriti one pravice, ki mu gre-do kot narodni celoti celo po avstrijskih temeljnih postavah ne glede na naš mo-derni čas, ki zahteva pri enakih dolžnostih enake pravice.

AVSTRO-OGRSKA.

Dijaške stavke ne bo. — Blamaža svobo-domislecev.

Dunajski visokoškolski odbor je brzo-javil vseučiliščem, da so sklenili inomoški visokošolci, da opuste stavko z ozirom na izjavo inomoškega akademiškega senata. Stavkati pa nameravajo, če se proti Wahrundu kaj stori. Inomoški dijak i prosijo, naj se vrše mesto stavke v četr-tek shodi vseučiliščnikov. Inomoški senat je izjavil, da profesorski kolegij ne more nastopiti proti Wahrundu kot učitelju in smatra za svojo dolžnost, da zagotovi Wahrundu svobodo pouka. V navede-nem smislu se hoče senat sporazumeti tudi z ostalimi avstrijskimi vseučilišči.

Vojaške ugodnosti.

Nemški agrarci so sklenili, da glas-u-jejo za najnost Kolowratovega predloga, in sicer za sledeče ugodnosti, ki jih da vla-da, če obvelja Kolowratov predlog: 1. Orožna vaja pri domobrancih odpade; 2. predčasno pošljejo na dopust pri deželni brambi na leto do 700 mož; 3. potrebščine si nabavi deželna bramba pri kmečkih za-drugah; 4. kmetje dobe kobile iz državnih žrebčarn, za katere dobe povrnitev oskrb-nih stroškov skozi šest let. Čez šest let prevzame žrebčarna kobile, če pa niso več sposobne za vojaško službo, ostanejo kmetova last; 5. podpirajo se rodbine rezervistov. Za zvišanje števila vojaških novincev za 4700 mož odpadejo vojaške vaje pri deželni brambi za 4400 mož.

Živinozdravniška visoka šola.

Poljedelskega ministra so prosili za-stopniki slušateljv živinozdravniške viso-ke šole, naj se udeležijo shoda slušateljv dne 13. t. m. Poljedelski minister je izja-vil, da mu je simpatična misel o podredit-vi živinozdravniške visoke šole poljedel-skemu ministristvu.

Danski kralj na Dunaju.

Dne 12. t. m. zvečer je bil povabljen danski kralj s spremstvom na dvorni obed v Schönbrunn, ki se ga je tudi udeležilo več najvišjih dostojanstvenikov.

Nižjeavstrijski deželni zbor

bo sklican ob državnozbornskih počitnicah v kratko zasedanje, ob katerem sklepa o ustanovitvi obrtne banke s temeljno glav-nico 10 milijonov kron.

C. IN KR. ARMADA.

Odprava pritožb ob spomladnih inšpek-cijah.

Vojno ministristvo je odpravilo pravi-co moštva, da se lahko ob spomladanskih inšpekcijah ne glede na predpisano služ-beno pot pritoži. Ta uvedba je zgubila svoj pomen, ker oni, ki inšpicira, nima oblasti, da takoj reši prošnje in pritožbe.

SOLIDARNOST MED DIJAKI IN PIVO-VARNARJI V MONAKOVEM.

Kakor poroča »Augsburger Post-zeitung«, so se avstrijski nemški vseuč-i-liščniki sporazumeli z monakovskimi ko-legi, da bodo postopali po skupnem akcij-skem programu. Monakovski liberalni akademiki imajo namreč svojega Schnit-terja, kakor imajo inomoški Wahrunda. Monakovski svobodomiselní akademiki nameravajo ondotno vseučilišče zapustiti, ako se Schnitterju kaj huđe ga pripeti. To da bo vlado gotovo uplašilo, ker so se monakovski pivovarnarji izjavili solidar-nim z vseučiliščniki.

MOLITEV ZA NEMŠKEGA CESARJA.

Strassburški in mecški škof sta uka-zala, naj se moli pri cerkvenih molitvah za nemškega cesarja, kar dozdej še ni bilo uvedeno.

KNEZ KRIVOPRISEŽNIK.

Knez Eulenburg je opustil tajeenje in odgovarja, da se ničesar več ne spominja.

Pri ribiču Ernestu so našli dokaze, da je tikal knez Fischerja. Harden je izročil so-dišči seznam mož, s katerimi se je pečal Eulenburg do zadnjega časa.

ITALIJA ZOPET GROZI TURČIJI.

Italijanski zunanji minister Tittoni je naznanil turškemu poslaniku v Rimu, da poseže Italija po drugih primernih sred-stvih, če Turčija ne ustreže vsem italijan-skim zahtevam.

INOZEMSKÉ POSADKE ZAPUSTE KRETO.

Krečanski višji komisar Zaimis ob-javlja, da v enem letu zapuste inozemske čete Kreto.

RUSIJA.

Državni svet. — Policijski ravnatelj kri-voprišežnik. — Bomba v ječi. — Napad na vojake.

Državni svet je odobril po dumi spre-jet predlog o številu vojaških novincev za l. 1908. — V Kijevu so zaprli ravnatelja tajne policije Aslanova, ker ga dolže krive prisega, da rehabilitira nekega tatu. Za-plenili so v njegovem stanovanju veliko korespondenco s kijevskimi tatovi, ki do-kazuje, da je bila kijevska policija v zvezi s tatovi. — V Jekaterinoslavu je bila vrže-na 12. t. m. bomba v stražnico gubernij-skih zaporov. Bomba je poškodovala zi-dovje in šipe sosednih hiš. Jetniki so po-izkušali pobegniti skozi okna. Straža je ustrelila deset beguncev, v poslopju je bilo tudi ustreljenih več jetnikov. — Oboroženi jezdec i so napadli v tifliški okolici dva voda Apšeronovega polka, ki sta vadila. En vojak je ubit, več jih je ranjenih. Na-padalce zasledujejo.

MULEY HAFIDOVÍ POSLANCI.

Tolmač Muley Hafidovega poslani-štva v Parizu je povedal poročevalcu »Fi-gara«, da ima zgolj to poslanstvo uradni značaj. Poslaništvo, poslano v Berlin, London in Rim izroče vladarjem le pisma, v katerih naznanja Muley Hafid, da je za-sedel maroški prestol.

PREDSEDNIŠKO VPRAŠANJE V SE-VERO-AMER. ZEDINJENIH DRŽAVAH.

Za Taftovo predsedniško kandidatu-ro se je izjavilo med 726 delegati le 400. Celo generaliteta armade je naprosila Roose-velta, naj zopet kandidira.

NEMŠČINA V BRAZILIJL.

Brazilska vlada je uvedla obligatori-čni pouk nemščine v vse višje šole in uč-i-teljišča.

Dnevne novice.

+ Dr. Vilfan ni opran! — Laži o dr. Brejcu. »Narod« je poizkusil v ponedeljek dr. Vilfana nekoliko prati, pa ni šlo, ker dejstvo ostane, da je bil dr. Vilfan tisti slovenski odvetnik, ki je vložil pri celov-škem sodišču nemško tožbo. Takega »na-rodnjaštva« se pač ne more oprati! »Na-rod« pa je z nečuvno predrznostjo pri tej priliki tudi trdil, da je tudi dr. Brejc za slovenske stranke vlagal pri celovškem sodišču nemške tožbe. Danes dopoldne smo o tej zadevi prejeli od dr. Brejca iz Celovca naslednjo brzojavko: »Glede na ponedeljkovo »Narodovo« poročilo Vas prosim objaviti, da je grda liberalna laž, da za slovenske stranke vlagam nemške tožbe. Protestujem, da bi liberalci dr. Vil-fana prali na škodo moje narodne in sta-novske časti! »Narodovega« dopisnika imenujem podlega lažnika in ga poziv-ljam, da se imenuje, če ima dokaze in po-gum zajedno. Obenem se obračam na slo-vensko odvetniško zvezo, da uvede pre-iskavo. Dr. Brejc.« — Tako žalostno so liberalci Vilfana prali! Dr. Vilfan je sta-rosti radovljiskega »Sokola« in so ga li-beralci proglašali pri volitvah za najboli-šega narodnjaka. Če je torej Vilfan tak narodnjak, da dela proti sklepom sloven-ske odvetniške zveze in je tako malo-maren, da se ne ozira na pravice sloven-ščine pri koroških sodiščih, kaki morajo biti šele drugi liberalci. Res — lepa družba!

+ Slovenski lurški romarji. Iz Lucer-na smo dobili od slovenskih lurških ro-marjev danes dopoldne sledeče: Vožnja med pomladnim zelenjem in cvetjem pre-krasna. Romarji se ne morejo načuditi lepoti Švice. Nebo nam je izredno pri-jazno.

+ Jubilejni darovi. Za »Slovensko krščansko-socialno zvezo« so darovali jubilejne krone naslednji gospodje: Ivan Drašler, Dole, Borovnica, I K, Jurij More, Dole, Borovnica, I K, Ivan Berlic, župnik v Srednji vasi, 5 K, F. Steržaj, kaplan v Srednji vasi, 2 K, iz Črnega vrha izgub-ljena stava 5 K. — Somišljenike, ki še niso darovali jubilejne krone, prosimo, da se ozirajo na lepe vzglede!

+ Umri je včeraj, 12. t. m., popoldne ob štirih, na Viču pri Ljubljani št. 83. bo-goslovec Hubert Petriček, bivši gojenec

v kolegiju Germaniku v Rimu. Pokojnik je dovršil kot Alojznik leta 1905. z odličnim uspehom maturo. Ker je bil šele 18 let star in bi moral, ko bi doma obiskoval bogoslovje, po dovršenih studijah še celo leto čakati na mašniško posvečenje, je prosil za sprejem v Germanikum, kamor ga je res tudi poslal ljubljanski knezoškof dr. Anton. Bon. Jeglič, in sicer na svoje stroške. Dve leti je ondi študiral z veliko marljivostjo. Ob nekem izletu lansko leto pa ga je dež premočil tako, da se je hudo prehladil in dobil sušico. Prišel je domov in upal kmalu ozdraveti. Dva meseca je bil v Léonišču, potem ga je pa vzel pod svojo gostoljubno streho na Viču g. Panče, strojevodja v pok. Nekaj časa se mu je zdravje na boljše obračalo; božični dan je bil pri treh sv. mašah, pa se je zopet prehladil in jel stalno pojemat. V bolezni so mu bila v veliko tolažbo številna pisma tovarišev iz Germanika in obiski preč. provinciala P. Placida in oo. frančiškanov na Viču. Bil je popolnoma zaveden do svoje smrti. Njegove zadnje besede so bile molitve k Materi božji, ki naj vzame v svoje varstvo njegovo mater, brate in sestre, in k presv. Srcu Jezusovemu, kateremu je priporočil vse duhovnike. Usmiljenka, ki je bila pričujoča pri njegovi smrti, je rekla, da še ni videla tako lepe smrti. Naj v miru počiva! — Pogreb bo v četrtek ob šestih popoldne na Viču.

— **»Svoboda« izgubila odgovornega urednika.** G. Alfonz Mencinger nam je poslal to-le notico: »Izjava. G. Alfonz Mencinger nas je prosil, da objavimo, da ni prevzel nikdar odgovornega uredništva »Svobode« in da se ga je v to nominiralo v njegovi odsotnosti iz Ljubljane brez njegove vednosti in proti njegovi volji.« — Tako se glasi izjava g. Alfonza Mencingerja, ki je v »Svobodi« natisnjen za odgovornega urednika. Radovedni smo, kdo je tisti lump, ki si je dovolil tako nizko igrati z deželno vladno in državnim pravičnim in ki je falsificiral Mencingerjev podpis. Tak človek bi zaslužil za tako »svobodo« pošten karcer! Sicer pa s tem ta zanimiva afeta še ni končana.

— **Pirc — ne farba!** Slavnemu uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. Z ozirom na Vašo trditev v notici »Iz muhe dela slo-na,« objavljeni v Vašem cenj. listu z dne 2. maja t. l. št. 101, da sem v aferi profesorjev Jarca in dr. Debevca »nafarbal« deželnega predsednika, Vas prosim uljudno, da ponatisnete nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem nafarbal deželnega predsednika v zadevi profesorjev Jarca in dr. Debevca, marveč je res, da sem poročal g. predsedniku le golo resnico in da je g. baron Schwarz sam izjavil napram g. dr. Tavčarju in meni, da sta imenovana gg. profesorja priznala očitana jima dejstva. Zahvaljuje Vas že naprej za izkazano uslugo beležim z odličnim spoštovanjem Ciril Pirc. V Kranju, 12. maja 1908. — Pirc torej trdi, da ne farba. Pač pa očitno priznava, da denuncira. On je še ponosen na to, da denuncira. Pirc je pa kriv, da se bo moralo po istem merilu, s katerim je hotel on meriti g. Jarca in dr. Debevca, meriti tudi vsem liberalnim učiteljem, profesorjem, sodnikom, davkarjem, davčnim nadzornikom itd., itd., itd. Pircova denunciacija, ki temelji na nazoru, da noben državni uradnik nima pravice se politično kakorkoli pokazati, bo morala pasti na njegove pristaše.

Upokojeni g. župnik V. Aljančič se je nastanil na svojem posestvu na Črnicu pri Radovljici. Toliko v ednost njegovim prijateljem in znancem.

— **Zopet vlom.** Iz Velike Doline nam poročajo: V noči od 4. na 5. maj smo imeli tu nepovabljenega gosta, ki so vlomili v gostilno in trafiko Fr. Dolinarja in odnesli iz blagajne en desetak, več drobiža, tobaka in žganja. Nekaj krajcarjev so raztresli pri cerkvi, vinarje so pa odnesli; menda so mislili, da so cekini. Poskusili so tudi pri župnišču. Prinesli so nad osem metrov dolgo smrekovo deblo, da bi ž njim vlomili omrežje pritličja, oziroma, da bi po njem splezali do prvega nadstropja v župnikovo stanovanje. Silno lajanje domačega psa je vzbudilo ljudi v župnišču. Ko so videli luč v župnišču in čutili, da se hodi po župnišču in je začela kuharica še z glasom odganjati roparje, so odnehali. Aretirali so naši orožniki šest sumljivih, gospoško oblečenih ciganov, o katerih je dognano, da so že kradli na Kočevskem, kar seveda odločno tajé. Zaprti so v Samoboru. Pri njih so našli stare krajcarje, ki so bili ukradeni pri Dolinarju. Naši kraji dosti trpijo vsled tatvin. Ni je skoro vasi naše župnije, kjer bi se ne izvršile že večje tatvine.

— **Vlom v reško tiskarno.** Dne 12. t. mes., ob 1. uri ponoči je vlomil v tiskarno ogrskega lista »Magyar Tengerpárd« strojnik Alberto Alazetto, ker ga je odpustila trditi zato, ker je pripadal nekemu irendentskemu društvu. Alazetto je pokvaril stroj in zmetal črke na cesto. »Magyar

Tengerpárd« nekaj dni ne izide, ker italijanske tiskarne nočejo staviti in tiskati lista.

— **Ponesrečen rop.** Iz Novega mesta se poroča: Dne 5. maja je vzdignil v kandidanski posojilnici Franc Bartel, posestnik iz Hrušice, star 38 let, 2000 kron denarja. Sešel se je v gostilni g. Kobeta v Žabji vasi z Martinom Guštin, posestnikom iz Janšča, starim 36 let, nezapriseženim lovskim čuvajem g. R. Smoleta, grajščaka in najemnika lova iz Grabna pri Novem mestu. Skupaj sta pila, in Bartel je pri tem povedal, da ima gotovo svoto denarja pri sebi. Domov grede je Guštin Bartelna prehitel, ker je slednji plačeval neki dolg v Gotni vasi. Med vasjo Črmošnicami in Št. Joštu je Guštin Bartelna počakal ter ga zavrtno napadel. Hotel ga je zadaviti in se polastiti njegovega denarja. Bartel se je branil in klical na pomoč; dasi so mu moči že pešale, je vendar vztrajal, dokler ni došla pomoč. Ves obnemogel od davljenja ter obgrizen, je moral prenočiti v Št. Joštu; dobilo se je pri njem v gotovini še 1600 kron. Napadalec orožništvo zasleduje. Isti je bil že opetovano kaznovan. Do danes ga še niso dobili. Ljudstvo sklepa, da je hotel napadalec Bartelna omamiti, zatem oropati in ga končno v potoku »Težka voda« vtopiti.

— **Lov na Savi.** Iz Velike Doline se nam poroča: 2. t. m. so lovili naši orožniki na Savi nekega Hrvata, ki je ušel iz zapora v Kostanjevici. Begunec je bil svojčas radi umora obsojen na tri leta ječe. Po prestani polovici kazni so ga izpustili in mu kazni odpustili s pogojem, če se bo zunaj lepo obnašal. Pa kmalu je zopet nekoga pretepel in zato so ga oblasti zasledovale. Pred sedmimi tedni so ga prijeli orožniki tu med delavci pri regulaciji Save in ga izročili sodišču v Kostanjevici. Iz zapora je ušel in prišel zopet nazaj do nas na Savo, kjer so imeli orožniki z njim zelo naporeno in nevarno delo. Orožnik ga je že prijel v vodi, pa Hrvat le sili v Savo, toliko časa, da ga je moral orožnik izpustiti radi pregloboke vode. Petkrat je poskusil preplaviti Savo begunec, pa je ni mogel. Slednjič so prišli še drugi na pomoč s čolnim, ki so vsega premočenega prepeljali na suho in potem naprej v Kostanjevico spremili.

— **Nesreča.** 11. t. m. zjutraj je padel Jernej Povše z Dobovice, oče rajnega ribniškega dekana, pod težko naloženi voz na cesti v Sapoti tako nesrečno, da mu je šlo kolo čez glavo in je bil v malo minutah mrtev. Bil je blaga duša!

— **Postrežbo bolnikov v bolnici cesarice Elizabete v Novem mestu** bodo prevzele usmiljene sestre sv. Vincencija Pavlanskega iz Gradca. Generalna vizitatorica, č. sestra baronica Call je bila radi tega že dvakrat v Novem mestu in je z mil. g. proštom in primarijem dr. De-franceschijem konferirala.

— **Štiri cigane so aretirali** pri Gorici. Trije se pišejo Levakovič, eden pa Hudo-rovich.

— **Poizkus umora in samoumora.** Včeraj je bila v Zagrebu hiša, v kateri se nahaja kavarna »Krvavi most«, torišče krvavega zločina. Fran Kraljič, 21letni ipekovski pomočnik, je ponujal že mesec dni kavarniški natakariči Milki Krstnik svoje srce, ne da bi bil uslišan. Pred tedni je sprožil na mladenko strel, ne da bi jo zadel, in ga je policija za to obsodila v pet dni zapora. Ko je prestal kazni, je začel Krstnikovo zopet nadlegovati, toda isto-tako brezuspešno. Rekel je večkrat njej in drugim, da jo zakolje ali ustrel. Včeraj zjutraj pa je pred podstrešno sobo, v kateri je stanovala Krstnikova, ulomil vrata, oddal na dekletu tri strele iz 12milimeter-skega revolverja ter jo nevarno ranil. Potem je okrenil samokres na svoja prsa ter se z dvema streloma nevarno poškodoval. Oba so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov. Dekle so operirali. Kraljič težko da ostane živ.

— **Šolska vest.** Za suplentko v Cerk-ljah je imenovana gdčna. Angela Miklav-čič, ker je gdčna. Marija Frantar obolela.

— **V Spodnji Šiški** se je ustanovila »Vodovodna zadruga za preskrbljevanje pitne vode«.

— **Dirka.** Kolesarsko društvo »Gorica« v Gorici in tržaško kolesarsko društvo »Balkan« iz Trsta prirediti dne 8. junija t. l., na binkoštni ponedeljek, prvo narodno dirko, združeno z ljudsko veselico na goriškem dirkališču (Velodromo).

— **Samoumor domobranca.** V Petrinji se je pred nekoliko dnevi pešec sisaskega domobranskega pešpolka Mijo Janekovič ustrelil. Vzrok ni znan.

— **Toča.** V Pakracu in okolici je dne 7. t. m. pobila toča ter v vinogradih in sadovnjakih napravila mnogo škode.

— **Na cesti.** Nekega 62-letnega reve-ža, ki se piše Fr. Ambrožič iz Železnikov, je dobila goriška policija na cestnem tlaku ležečega. Bil je pijan. Mož je bil brez sred-

stev. Pošljejo ga v občino, v katero je pristojen.

— **Toča** je napravila veliko škode v Ločniku in v okolici. Prebivalstvo je zelo prizadeto, ker je uničila toča lani žetev. Trpela je po toči osobito trta, sadje in murve.

— **Zgradba šolskega poslopja.** Na Ku-teževem pri Ilirski Bistrici bodo sezidali novo šolo. Vsi tozadevni stroški so proračunjeni na 25.332 K 15 vin.

— **Toča je pobila** dne 7. t. m. v Gri-maldi (Istra) in okolici ter uničila vse vi-nograde.

— **Poizkušeni samoumor.** V ponedeljek zvečer se je zagrebški črkostavec Dragotin Vincenc pri Medveščaku ustrelil dvakrat iz revolverja v leva prsa, a se je samo ranil. Zdravstveno-policijska komi-sija, ki je prišla na lice mesta, ga je dala preepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov. Vincenc pravi, da se je hotel usmrtiti radi — neuslišane ljubezni.

— **Pri c. kr. poštne in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu** je podeliti več mest stavbenih pomočnikov. Pogoji za vsprejem so: 1. Starost med 16. in 35. leti; 2. avstrijsko državljanstvo; 3. politična in moralna neomadeževanost; 4. fizična sposobnost; 5. z dobrim uspehom dovršena šola za delovodje (obrtna šola) stavbeno-obrtni ali mehanične (elektrotehnične) smeri. — Prosilci, kateri zamorejo dokazati daljše delovanje v kaki stavbeni obrti ali elektrotehničnem podjetju, uživajo prednost. Želi se znanja deželnih jezikov. Stavbeni pomočniki dobe takoj po vstopu dnevno 3 kron — poleg drugih izvanrednih dohodkov. Po prestanih toza-devnih skušnjah imenuje se stavbene pomočnike poštne in brzojavne, pustivši jih v stavbeni službi. Pravilno opremljene prošnje je vložiti do konca majnika 1908 na c. kr. poštne in brzojavne ravnateljstvu v Trstu. — Od c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva. — V Trstu, majnika 1908.

Stajerske novice.

š **Umrla** je 12. t. m. v Mariboru gospa Emilija bar. Marenzi pl. Marensfeld in Scheneck, mati kneginje Pavle Sulkov-ske, stara 66 let.

š **Velika nesreča** je zadela posestnico Ano Marčič v Selcih pri Gor. Polskavi. Pred kratkim ji je ogenj uničil vsa poslopja. Tej nesreči se je pridružila še druga: poginila sta vbogi vdovi dva vola, ker sta se preveč najedla.

š **Smrt v čakalnici.** Na Pragerskem je v čakalnici umrla neki ženski, ki se je vračala iz Amerike na Ogrsko, enoletna deklica. Ženski niso dovolili, da potuje dalje, ker sumijo, da je otrok umrl vsled nalezljive bolezni ali nenravne smrti. Obdukcija pokaže, kaj je na tem resnice.

š **Podružnica avstro-ogrske banke** se ustanovi v Ljubnu. Podredi se graškemu bančnemu okraju.

Koroške novice.

k **Velik požar.** V Možici je bila včeraj birma. Nastal je ogenj, ki je vpepelil deset poslopij.

k **Ožja volitev pri občinskih volitvah v Celovcu** med Wilfanom in Pressienom (socialni demokrat) se je končala z zmago Wilfana, ki je dobil 343 glasov. Pressien je propadel s 196 glasovi.

k **Potres.** Tudi na Koroškem v Met-nitzu so čutili 12. t. m., ob 6. uri 10 minut zjutraj močan, pet sekund trajajoči potresni sunek. Temu je sledil kratek in slabši sunek.

Ljubljanske novice.

lj **Ustanovni občni zbor ženskega te-lovadnega odseka S. K. S. Z.** se vrši danes v sredo zvečer točno ob 8. uri v dvorani »Slovenske krščansko-socialne zve-ze« in ne v telovadnici, kot se je prvotno poročalo. Vse naše somišljenice in zlasti članice S. K. S. Z. vabimo, da se ga v ko-likor mogoče velikem številu udeleže.

lj **Telovadni odsek S. K. S. Z.** pozivlje brate telovadce in vabi p. n. gg. pod-porne člane, da se zanesljivo udeleže nje-govega drugega rednega občnega zbora, ki bo jutri v četrtek, dne 14. t. m., ob 8. uri zvečer v dvorani »Slovenske kršč.-socialne zveze«, Frančiškanske ulice. Na gotovo svidenje! Na zdar! Ivan Podles-nik, tč. predsednik; Franc Puc, tč. tajnik.

lj **Odlikovanje.** Njegovo Veličanstvo cesar je imenoval višjega inspektorja juž-ne železnice gosp. Evg. Guttmanna cesar-skim svetnikom. To zopetno najvišje odlikovanje so vodivni krogi južne želez-nice sprejeli z največjim zadoščenjem, kajti generalno ravnateljstvo šteje gosp. cesarskega svetnika med svoje najzaslu-ženejše funkcionarje. Mnogoštevilnim brzojavnim in pismenim častitkam, ki jih

je gosp. Guttmann dobil iz merodajnih krogov, dodajamo še mi svojo, — saj ima gosp. Guttmann mnogo zaslug za naše mesto in za našo deželo.

lj **Pozor.** Ker se bliža kopališka se-zona in se občinstvo zelo rado koplje in solnči na mivki na prostem v »Malem grabnu« in se v takem slučaju rad priklati kak okoliški ali mestni postopač, katere-mu je prva skrb, da neopazovano preišče žepe na bregu se nahajajoče obleke in po-krade, kar mu pride pod roko in tudi oble-ka je že zginila. Tak slučaj se je že letos pripetil nekemu gospodu včeraj popoldne. Ukradena mu je bila denarnica, v kateri je imel 66 kron denarja.

lj **Nesreči.** Ko je včeraj popoldne po-štni sluga Karol Schneller na Marijinem trgu stopil s poštnega voza, je tako ne-srečno padel, da si je zlomil desno nogo. Prvo pomoč mu je dal g. dr. Praunseis, potem so ga pa prepeljali z rešilnim vo-zom v deželno bolnišnico. — Tudi delavka Katarina Prekova je vsled neprevidnosti nekega izvoščeka prišla na Mestnem trgu pod voz in se na levi nogi poškodovala.

lj **Kot nalašč za mladino.** Opozarjamo »Društvo za varstvo otrok« na nemoralno podobo, ki je nalepljena na novem plaka-tišču prav poleg III. mestne šole na Vrta-či. Ali policijsko nadzorstvo tako pospe-šuje pravno in pošteno vzgojo naše mla-dine? Če so enaki plakati nabiti tudi dru-god, nam ni znano.

lj **Društvena godba ljubljanska** kon-certuje jutri zvečer po zadnji vinski po-kušnji v kavarni »Evropa«. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina prosta.

lj **Slučaj škrlatinke** se je pojavil pri nekem otroku Pod trančo št. 1. Dotična stranka pa hodi med ljudi z ostalimi otroci. Opozarjamo na to mestni fizikat.

lj **Nekaj prenovitve** se bo tudi letos izvršilo na ljubljanskem Gradu.

lj **Pri vestibulu deželnega dvorca** so začeli popravljati omet na arkadah. Čas je že bil.

lj **V Bohinjsko Bistrico** vozi v nede-ljo, dne 17. t. m., posebni vlak. V Bohinju je vegetacija ravno kar bujno razvita. Vsa dolina je polna cvetja, obkrožujejo jo še s snegom pokriti vrhovi. Izletniki bodo imeli krasen vžitek. Opozarjamo na inse-rt v včerajšnji in jutrajšnji številki. — Udeležniki naj si blagovole za časa pre-skrbeti vozne izkaznice, da se preskrbi za komodno vožnjo zadostno število voz in da morejo Bohinjci pripraviti potrebno, da bo vsak dobro postrežen.

AFERA MAETERLINK-FEVRIER.

V Parizu se tožita pisatelj in član francoske akademije Maeterlink in kom-ponist Fevrier. Stvar je sledeča: Nedavno je mladi komponist naprosil Maeterlinka, naj iz »Monna Vanna« napravi libreto. Pogodila sta se tudi, da bo Fevrier kom-pozicijo dal vprizoriti v »Opera comique«. Ko pa je Fevrier dokončal uglasbo, jo je prodal ravnatelju »Velike opere«. Maeter-link pa s tem nikakor ni zadovoljen in toži Fevrierja, da je prelomil pogodbo. Prvič hoče Maeterlink, da se igra kompozicija v »Komični operi«, zato ker je ondi anga-žovana njegova žena — bivša Georgette Leblanc, — drugič pa trdi pisatelj, da opera boli pripada pesniku kot glasbeniku. ki s svojo kompozicijo pisateljevo idejo le nekako komentira in zato glasbenik z de-lom nikakor ne sme razpolagati, ne da bi vprašal avtorja libreta za dovoljenje. Ta teden bo sodišče izreklo svoj pravorek, na katerega je ves Pariz zelo radoveden. Literati so se takorekoč delili v dva ta-bora; eni so Maeterlinkovci, drugi Fev-riercvi.

Razne stvari.

Zanimiv aparat.

Ivan Wellesley Lyonn v Londonu je iznašel aparat »lyunoskop«, s katerim bo mogoče videti skozi zidove in preko oce-ana, tako da bo n. pr. oseba v Londonu lahko gledala svoje prijatelje v New-Yorku. Skozi človeško telo se bo s tem aparatom bolje videlo kot z Röntgenovimi žarki.

Avstrijski generalni štab in ptuji jeziki

Vsako leto bodo od zdaj komandirani na Dunaj trije častniki generalnega štaba, da se priuče zasebno ruščine, novogrščine, albanščine in bulgarščine. Ob koncu kur-za morajo napraviti strogo izkušnjo. Na-dalje pa komandirajo enega častnika ge-neralnega štaba, ki se mora naučiti ja-ponščine.

Razbit ženski shod v Londonu.

Na shodu emancipirank dne 11. t. m. zvečer v Cardiffu so bili veliki izgredi. Ženske so se morale umakniti na oder pred množico, ki je razbila okna, stole in se polastila zastav žensk. Trajalo je pre-cej časa, da se je napravil red.

Italijanska roparska sodrga »Črna roka« gromadi vedno nova hudodelstva na svoj račun. Vsak dan povzroča nova hudodelstva. Milijonarka Green je dobila pismo, naj položi na določeno mesto 20.000 kron, če tega ne stori, jo umore. Stanovanje Greenove so stražili. Ponoči sta izkušala vdreti v milijonarkino stanovanje dva Italijana, ki so ju zaprli. Ameriško časopisje zahteva, naj izženejo iz Amerike sumljive Italijane.

Njena slika je na dolarjih, toda ona v ubožno hišo. Iz Binghamtona v Ameriki se piše: V ubožno hišo countyja Broome so dovedli gospo Carolino Williams iz Kirkwooda. Vsled starosti in siromaštva je bila prisiljena priti v ubožno hišo in na njenem obrazu ni opaziti niti najmanjšega sledu njene nekdanje lepote, kajti nekoč je bila ona za model ženske glave, katera je naslikana na srebrnih ameriških dolarjih.

Socialno-demokratski naborniki. V Kladnem so se podali naborniki k naboru z rdečo zastavo in rdečimi znaki, na katerih je stalo zapisano: »Niti moža niti vinarja za vojaštvo.« Orožništvo je konfisciralo zastavo in znake, glavne kolovodje pa aretiralo.

Strašna najdba. V La Portu so izkopali na dvorišču neke hiše devet razsekanih človeških trupel. Kakor se je dognalo, se gre za devet usmrčenih oseb. Policija je takoj uvedla najstrožje preiskave. Sum je padel na žensko Chuinez, ki se je skrila v Čikagi. Odkrili so, da so bile osebe umorjene v Čikagi ter trupla poslana na tej ženski, da jih zakopje.

Strojepec na prestolu. Kakor se poroča iz Bukarešte, se je priučil rumunski kralj Karol pisanju na stroj ter mu je to v veliko veselje. Kralj je zelo spreten pri stroju ter reši z njim vse posle in vso korespondenco. Izvzeti so le rokopisi na inozemske suverene, ki se morajo še dandanes po starem običaju z lastno roko izgovoriti.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Zakon o podporah za rezervistovske rodbine.

Zakonski načrt glede na podpore za rezervistovske rodbine je v glavnih potezah sledeči:

Zakon velja samo za moštvo, izvzemši kadete. K rodbini rezervista se prištevajo žena, zakonski in nezakonski otroci, bratje in sestre in drugi sorodniki, v kolikor so navezani na zaslužek vpoklicanega rezervnika. Pravico do podpore nimajo tisti člani rodbine, ki niso avstrijski državljani. Le kadar se na Ogrskem sklene slična postava, bo v tem oziru lahko nastopila reciprociteta.

Pravice do podpore nadalje nimajo: 1. sorodniki tistih rezervistov, ki tudi med vajami vlečejo plačo in 2. tistih, ki so v tako ugodnih premoženjskih razmerah, da vsled vpoklicanja k vajam ne trpe škode.

Višina podpore znaša 50 odstotkov tiste dnevnine, ki je v navadi v onem sodnem kraju, kjer je vpoklicani rezervist nazadnje služil. Normalne dnevnine za kmetiške in gozdne delavce določi glavarstvo, oziroma avtonomna občina. Za tiste osebe, ki so zavarovane v bolniških blagajnah, se dnevina določi po merilu, merodajnem za bolniške podpore. Če znaša n. pr. dnevina 3 K, dobi rezervistova rodbina 1 K 50 h na dan. Štejejo se vsi dnevi pri vajah, ne izvzemši, kar se jih porabi za pot tja in nazaj. Pol dne se ne šteje. Če torej znaša pot k polku tja in nazaj vsaka po en dan, vaje pa trajajo trinajst dni, dobi rodbina za 15 dni podpore. Če pa se nahaja rezervnik v Nemčiji ali pa na Ogrskem ali na Hrvaškem itd. — torej v inozemstvu — se šteje le pot iz meje do postaje, kamor je vpoklican. Za rezerviste, ki imajo samostojni obrt, velja kot merilo za podporo najvišja v dotičnem sodnem okraju običajna dnevina delavca dotične ali vsaj tej zelo podobne obrti. Rodbina kovača n. pr. dobiva za podporo polovico plače, ki jo ima najboljšje plačani kovaški delavec v okraju. Če je rezervist, predno je bil vpoklican, delal v inozemstvu, se določi za podporo rodbini 1 K. Če

rezervist med vajami brez lastne krivde oboli, dobiva rodbina tako dolgo podporo, dokler se oče domov ne povrne. N. pr.: Rezervist rabi za pot tja in nazaj po en dan, vajo dela osem dni, deveti dan oboli in pride v bolnišnico, čez osem dni pa ozdravi. Njegova rodbina dobi v tem slučaju podporo 2 + 8 + 8 = 18 dni. Če oboli rezervnik po lastni krivdi, ga odškoduje vojna uprava le, ako nima pravice do podpore iz bolniške blagajne.

Da rezervist dobi podporo, mora tako-le postopati: Kakor hitro dobi obvestilo, da je vpoklican, se poda k okrajnemu glavarstvu, oziroma k magistratu, prinese s seboj domovinski list in delavsko knjižico, obenem pa prošnjo, kjer navede svoje ime, ime članov rodbine, ki so podpore potrebni in ime tistega, kateremu se ima podpora izplačati. Sme pa tudi prositi, da se podpora med posamezne člane rodbine porazdeli, ako treba. Seveda odloči glavarstvo, kateri so potrebni — v okviru zakona in po njega določilih, se razume. Sme se rekurirati do namestništva, ki je zadnja instanca. Če je sicer gotovo, da ima prosilec pravico do podpore, pa še ni dognano, po kakšnem ključu mu jo je treba odmeriti, dobi začasno 50 odstotkov najnižje dnevnine, pozneje pa, ko se dožene pravo merilo, se mu izplača, kar še manjka. Izplačevanje podpor se vrši tedensko v nazajšnjih obrokih. Te podpore se ne smejo zarubiti. Vse podpore, prizivi in sprejemna potrdila so proste kolka in pristojbin.

Ako se postava razglasi že maja, potem stopi v veljavo avgusta meseca — tri mesece po razglasitvi. Kakšna določila bodo seveda še v parlamentu izpremenili.

Telefonska in brzojavna poročila. DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 13. maja. V današnji seji je domobranski minister branil zvišanje števila domobrskih novincev. Izjavil je, da število naših domobrincev zaostaja za ogrsko deželno brambo. Obe deželni brambi bodeta se, kadar bo treba, ramo ob rami bojevali za državo. Končno je zavržal Klofača. Nujnost Kolowratovega predloga za zvišanje števila domobrincev je bila sprejeta z veliko večino. Prihodnja seja bo v petek. Danes odpotuje večina poslancev v Prago k otvoritvi češke jubilejne razstave.

DOBRODELNOST POVODOM ČESARJEVEGA JUBILEJA.

Praga, 13. maja. V mestnem svetu je bil danes predložen predlog dati milijon kron v dobrodelne namene.

Brno, 13. maja. Bivši poslanec grof Kaunitz je daroval svojo hišo, vredno 600 tisoč kron, za dom revnim visokošolcem.

MIR NA DUNAJSKEM VSEUČILIŠČU.

Dunaj, 13. maja. Na tukajšnjem vseučilišču je popolnoma mirno.

POGREB OSMOŠOLCA - SAMOUMORILCA.

Gorica, 13. maja. Danes je pogreb H. Vouk, osmošolca c. kr. državne gimnazije v Trstu, ki se je predsinočnjim ustrelil v tukajšnjem javnem vrtu. Iz pisma, ki ga je dal izročiti pred svojim odhodom v Gorico po nekem sošolcu svojemu razredniku profesorju Viktorju Kotowsky, izhaja, da se je usmrtil, ker se je čutil po istem preganjanega. Z ozirom na bolno duševno stanje mu je dovoljen cerkveni pogreb, h kateremu so prispeli sošolci.

CERKVEN STOLP SE ZRUŠIL.

Nagy Baranya, 13. maja. 30 metrov visok zvonik tukajšnje grško-katoliške cerkve se je zrušil. Ranjenih je osem delavcev, eden težko.

TREŠIČ-PAVIŠIČŠČINE.

Rim, 13. maja. »Tribuna« objavlja pogovor Trešič-Pavišiča z žurnalstom Foá. Trešič-Pavišič povdarja potrebo slovanško-romanskega sporazumljenja v svrhu obrambe proti pangermanstvu, povdarja nadalje važnost mitroviške železnice za Italijo, povzdiguje hrvaško-laški sporazum (1) v Istri itd. itd.

IZREDEN SAMOUMOR.

Curih, 13. maja. Zasebnik Kristijan Wassmer je svojo hišo s smodnikom pogljal v zrak. Zidovja so se porušila, v oko-

lici je eksplozija tudi napravila mnogo škode. Wassmer je skočil s strehe na cesto ter obležal mrtev.

MULEY HAFID NAPADE CASA-BLANCO?

Tanger, 13. maja. Razširjajo se vesti, da hoče protisultan Muley Hafid napasti Casablanca. Abdul el Haziz je brez armade.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 12. maja.

Pšenica za maj	11.83
Pšenica za oktober	10.11
Rž za okt.	8.85
Koruz za maj	6.60
Oves za okt.	6.75

Efektiv: nespr..

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji sračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
12	9. zveč.	735.9	19.1	sl. jzah.	jasno	
18	7. zjutr.	34.6	18.0	sr. „	„	0.0
	2. pop	34.2	25.2	„	„	

Srednja včerajšnja temp. 20.4°, norm 13.7°.

Zdravilišče in kopališče Kamnik na Kranjskem.

Postaja c. kr. drž. železnice, 1 1/2 ure od Ljubljane. Začetek sezone 15. maja. Krasna gorska lega. Vseh vrst zdravljenje (sistem Priessnitz in Winteritz, obilni po Kneipp-u). Voda za pitje in kopanje. Solne kopeli, ogljenčeve in električne kopeli, masaža in elektroterapija, plavalni bazen. Izborna kuhinja, cene zmerno. Prospekte pošilja dr. Rudolf Wackenteller, ravnatelj in najemnik kopališča. 1187 10-1

Proda se pred tremi leti novozidana

HIŠA

20 minut od sredine mesta Ljubljane, obstoječa iz 4 sob, 3 kuhinj, 3 shramb, 1 kleti in pralnice. V hiši se nahaja dobro ldoča trgovina z mešanim blagom in zraven nekoliko vrta. — Pojasnila daje Ivan Vogelnik, Rožna dolina 170, Vič. 1186 3-1

Mlad pomočnik 1 vajenec

za pekovsko obrt, se sprejmeta takoj.

Naslov pove uprava „Slovenca“. 1175 2-1

Zavarovalnica proti ognju s konkurenčnimi ceniki i š č e 1169 4-2

agente za Ljubljano in okrajne zastopnike za deželo.

Fiksna plača in velika provizija. — Ponudbe pod „Bodočnost“ na upravništvo „Slovenca“.

Hiša naprodaj.

Zaradi odpotovanja proda se nova prtilična hiša v Spodnji Šiški, lepa lega, hiša se dobro obrestuje, je še 10 let hišnega davka prosta. Zraven je velik vrt, pripraven za vsako stavbo. Kupci naj si blagovolijo ogledati najdalje do 15. junija t. l. Cena 4300 kron, drugo je vknjiženo.

Več se izve pri lastniku v Spodnji Šiški Planinska cesta šte. 237 pri Ljubljani. 1149 7-2

Natečaj.

V stolni cerkvi djakovske in sremske škofije je izpraznjeno mesto

cerkvenega pevca za tenor I.

Za izpolnjenje tega mesta se razpisuje s tem natečaj do 15. junija t. l. s sledečimi dohodki:

1. Letna plača tisoč dvesto kron (1200 K).
2. Prosto stanovanje, oziroma v gotovini 300 K.
3. 24 kubičnih metrov drv.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje na stolni kapitelj v Djakovu in s potrebnimi spričevali dokažejo, da niso prekorajili 40. leta, da so telesno zdravi, da znajo hrvatsko, oziroma slovensko in da so večji koralnega petja. Prosilci naj izjavijo v prošnji, če so voljni priti v Djakovo na svoje stroške na poskušnjo. Onemu, ki bode sprejet, se povrnejo potni stroški.

Prednost imajo tisti, ki so dovršili kak višji glasben zavod ter so večji orgljanja.

V Djakovu, dne 12. maja 1908.

1190 3-1

Stolni kapitelj bosensko-djakovski.

griček

naprodaj s prijaznim razgledom, kjer je posestvo, ki obsega do 1 orala zemlje, s sadnim drevjem in malo gozda. Zelo prijavno za letovišče. V bližini je studenec z jako dobro vodo. Poizve se v prodajalni na Sv. Petra cesta 14 v Ljubljani.

Stenografa

za slovensko in nemško stenografijo

sprejme takoj

: odvetniška pisarna :

dr. Valent. Krisper

dr. Fran Tominšek

:: v Ljubljani. ::

Prednost imajo strojepisci; plača po dogovoru. — Ponudbe pismeno ali pa ustno v pisarno. 1189 3-1

Iščem poslovodjo

za svojo trgovino mešanega blaga v Kranju (Gorenjsko). V poštev pridejo edino le osebe, katere imajo za ta posel popolno zmožnost in so bile v tej lastnosti eventualno že drugod nastavljen; potrebno je tudi znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, izvedenost v korespondenci in knjigovodstvu. V dotičnih ponudbah naj se navede: dosedanje delovanje, čas istega in pri komu, dan vstopa in plačilni zahtevek

Peter Majdič

Celje.

1188 3-1

VILA

1162 3-2

s 3 sobami, kuhinjo, poselsko sobo in kletjo, z lepim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo, eno uro od Kranja, se ceno proda. Naslov se izve v upravništvu „Slovenca“.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je

Kapilora št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončeka

5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar. Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 814 20-6

Podružnica

! v Spljetu. !

Delniške glavnice !

! ! K 2.000.000. ! !

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča

promese na 3% zemlj. kreditne srečke l. em. po K 5.— 15. maja K 90.000.—

„ „ 4% ogr. hipotečne srečke po K 4.— 15. maja „ 70.000.—

„ „ ogr. premijske srečke cele po K 12.—, pol. po K 7.— 15. maja „ 200.000.—

Podružnica

! v Celovcu. !

! Rezervni fond !

! ! K 200.000. ! !

Državni zbor.

Dunaj, 12. maja.

Državni proračun.

Sinoči po deveti uri je proračunski odsek rešil zadnje poglavje državnega proračuna. Od 22. prosinca je imel odsek 51 sej, povprek po šest, večkrat tudi po osem ur na dan. Ves proračun je bil razdeljen v 90 poročil. Posebno novejši poslanci so govorili obširno o raznih vprašanjih. Zato se je tako zavlekla vsa razprava. Zadnji teden pa se razni poslanci sploh niso oglasili za besedo ali pa govorili res le po deset minut. Le tako je bilo mogoče, da je odsek delal — s parom. Tako je včeraj odsek rešil proračun za umetnost in starinostlove, pomorsko službo, podpore za razne parobrodne družbe, za vodne ceste in končno še finančni zakon.

Iz razprave naj navedem dve, tri važnejše stvari. Na predlog dr. Korošca je odsek sklenil resolucijo, naj vlada v bodoče skiplira tudi društvo slovenskih umetnikov.

Na predlog dr. Kramarja je odsek zvišal letni kredit za umetnost od 340.000 na milijon kron. Finančni minister dr. Korytovski je sicer z vso zgovornostjo pobijal ta predlog, ki pa je obveljal soglasno.

Dr. Sylvester je odločno grajal, da je trgovinsko ministrstvo kar na svojo odgovornost s parobrodnim društvom »Dalmacija« sklenilo pogodbo, ki zagotavlja društvu za 14 let 1.200.000 kron letne podpore. Prvič je ta pogodba neustavna, drugič pa škandalozna. Zato se bode odsek v tajni seji baval še s tem vprašanjem. Ravnotako pride v posebni tajni seji v razgovor bodoča pogodba za promet z Argentino in Brazilijo. Ponudbi ste vložili dve družbi »Navigazione libera« in »Unione«. Prva je povsem avstrijska, druga pa večinoma pruska.

Tudi Lloydova uprava uprav umazano krši novo pogodbo z državo. Po pogodbi bi Lloyd moral naročevati le v Avstriji svoje nove ladje. Kupuje pa angleške z izgovorom, da nobena avstrijska turba ne napravi potrebnih turbin. Ta izgovor pa ni resničen, ker v Pragi in Brnu morejo se naročiti turbine prve vrste.

Posebno živahna pa je bila razprava o vodnih cestah. Poročevalec Maštalka odločno graja vlado, zakaj ne nadaljuje komaj pričete dela v smislu zakona z dne 11. junija 1901. Razprava pa je pokazala, da so za zgradbo kanalov le poslanci iz severnih pokrajin, pa še med temi se jim ustavljajo agrarci. Skoraj vsi poslanci iz planinskih dežel, pa tudi kmečki zastopniki iz Nižje in Gorenje Avstrije se ne ogrevajo za to že izpočetka ponesrečeno vprašanje.

Dr. Körber je, in to je splošno znano, samo iz političnih razlogov postavil na mizo dve veliki skledi, da bi pomiril poslance ter si pomagal iz zagate. Poslanecem iz Galicije, Šlezije, Češkega, Moravskega in z Dunaja je obljubil kanale, za katere so določili približno 750 milijonov. Poslanecem iz planinskih dežel pa je zagotovil drugo železnično zvezo s Trstom za okroglih 275 milijonov. Dokler so poslanci sedeli pri skledah z velikimi žlicami, je bil mir v zbornici. Nihče pa si ni ogledal načrtov, niti proračuna. Kako so gradili planinsko železnico, ki še vedno ni gotova, to je znano. Tako škandalozne zgradbe je ni blizu v Evropi. In še danes ne vé javnost, koliko milijonov je država štela za to avstrijsko — panamino.

In še večji škandal bode, ako država zgradi kanale po prvotnih površnih načrtih. Sinoči je v odseku trg. min. dr. Fiedler, ki kot poslanec zagovarja zgradbo kanalov, podal samo slabo podobo tega nesrečnega podjetja. Tehniki so dognali, da bi vsi stroški za nameravane kanale in uravnave dotičnih voda znašali 1200 do 1400 milijonov kron. To vendar niso mačkine solze že z ozirom na to, ker bi se ne obrestoval niti en kanal. Ideja je imela še nekaj smisla, dokler je bila severna železnica v zasebnih rokah, sedaj pa, ko je ta železnica podržavljena, je načrt v celoti naravnost — blaznost. Ali ne bi bilo stokrat pametneje, ako država zgradi potrebne železnice in uravna hudournike in potoke. Vse to delo bi stalo komaj polovico stroškov za kanale. Pa brez uspeha je vsak izgovor pri večini. Tudi finančni minister, ki se trese celo za borih 100.000 K, nima pomislekov proti ogromni svoti milijonov, ki bodo romali v žepe raznih špekulantov. To sedaj ni politično, ampak gospodarsko in finančno vprašanje. Zato ne morem razumeti, zakaj se hudejejo nekateri češki in poljski poslanci, ker sta zastopnika »Slovenskega kluba« sinoči glasovala proti resoluciji poslanca Maštalka. Ta namreč zahteva, naj vlada od zbornice

hitro zahteva potrebni kredit za zgradbo kanalov. Mi Jugoslovani moremo po našem trdnem prepričanju le tedaj glasovati za to podjetje, ako nam vlada in parlament zagotovita uravnavo vseh naših voda in razna druga kulturna dela. To bi bilo vsaj neka odškodnina, kar pa druga železnična zveza s Trstom nikakor ni. Slovanska vzajemnost pa ni v nobeni zvezi s tem vprašanjem.

Dnevni red.

Danes zbornica nadaljuje rapravo o nujnem predlogu grofa Kolovrata za zvišanje brambovskih novincev. Jutri bode glasovanje o nujnosti in morda tudi o meritu predloga. V četrtek ne bode seje, ker se mnogi poslanci in več ministrov udeležijo otvoritve češke razstave v Pragi. V petek prideta na vrsto nujno poročilo vinorejskega odseka o podporah vinogradnikom in predlog glede na gališke volitve. Drugi teden pa zbornica prične proračunsko razpravo o odsekovem poročilu. Mnogi le upajo, da parlament do srede junija reši državni proračun. Danes so ugibali načelniki klubov, ali in kako bi bilo mogoče v štirih tednih rešiti proračun. Soglasno mnenje je, da se določi čas, v katerem mora biti v zbornici končana razprava. Ta čas naj se po ključu razdeli posameznim strankam, te pa svojim govornikom. Ako prodre to mnenje tudi v radikalne kroge, je mogoče, da zbornica v drugi polovici junija nastopi svoje počitnice in se zbere posamezni dež. zbori, da rešijo najnujnejše stvari.

Med interpelacijami se nahaja tudi interpelacija Ausobškega, Pongratza in tovarišev z ozirom na zdravljenje tilnika pešca Kindla 27. pešpolka, ki sta ga označila polkovna zdravnik dr. David in dr. Slavik simulanta. V razpravi o Kolovratovem nujnem predlogu pravi socialni demokrat Freundlich, da glasuje proti predlogu ne samo z načelnega stališča marveč tudi za to, ker je zvišanje števila vojaških novincev nepotrebno v trenutku, ko kličejo trije poslanci med svet, da je zagotovljen mir za več časa. Guggenberg izjavlja, da glasuje za predlog. Klofač izjavi, da glasuje proti. Weidenhofer izjavi, da glasuje za predlog. Dr. Liebermann govori proti predlogu. Kadlcak izjavlja, da predloga ne smatra za politikum marveč s praktičnega stališča.

Nemške stranke.

Nemška napredna zveza je razpravljala o političnem položaju. Sklenili so, da zahtevajo novo sejo nemške devetorice, da se pojasni jezikovno vprašanje pri sodiščih in poštah. Naglašalo se je, da se po sodnih in poštah še vedno počehuje. Nemški radikalci so izjavili, da glasujejo proti nujnosti Kolovratovega predloga. Nemška devetorica je razpravljala o zahtevah in željah nemško-čeških poslancev in kako naj se vresničijo.

Čehi.

V češkem klubu je naznanil načelnik dr. Kramar, da je dr. Pacak umaknil svoj odstop kot podpredsednik. Sklenili so, da priporoče klubovim članom, naj glasujejo za predloge, o katerih razpravlja zbornica. Klubovo predsedstvo se je podalo k ministrskemu predsedniku in naznanilo, da ne pripusti, da se reši starostno zavarovanje le za delavstvo in da zahteva, naj se uvede starostno zavarovanje tudi za obrtnike in male kmete. Ministrski predsednik je odgovoril, da se je prepričala vlada, da je nemogoče rešiti vprašanje enostransko in da izdela za to predlogo, ki se ne bo ozirala zgolj na delavstvo. V mladočeškem klubu je poročal Kramar o konferenci z Beckom z ozirom na vladni jezikovni načrt. K besedi se oglasi poslanec Srb, a pred njegovim govorom zahteva besedo k poslovniku poslanec Mastalka, ki zahteva, naj se pojasni predvsem razmerje med Srbom in stranko, predno se mu podeli beseda. Srb izjavi: »Razumem, kaj to pomenja« in zapusti brez zdrava zborovališča.

Legitimacijski odsek.

je agnosiral mandat Lewickega in po daljši razpravi tudi mandat Zieleniewskega.

Poslovnikova izpremema.

Odsek za poslovnikovo izpremembo je zboroval 12. t. m. popoldne. Navzoči so ministrski predsednik Beck in ministra Gessmann in Abrahamowicz. Pečali so se o pomnožitvi podpredsedniških mest. Sklenilo se je, da se pomnoži število podpredsednikov za dve mesti; število zapisnikarjev pa od 12 na 16.

Iz rusinskega kluba

je izstopil poslanec Okuniewski, ki zahteva zadoščenje v svoji aferi s poslancem Wassilkom.

Gospokozbornična predloga o delavskem ministrstvu.

Med člane gosposke zbornice so razdelili resolucijo z ozirom na delavsko ministrstvo. Resolucija priporoča: 1. Vse vodne zgradbe naj se nakažejo delavskemu ministrstvu. 2. Rudarske zadeve naj se nakažejo trgovinskemu ministrstvu. 3. Obrtno šolstvo naj ostane podrejeno naučnemu ministrstvu, a ob enem naj se razmotriva, če kaže, da se obrtne nadaljevalne in posamezne strokovne šole pri dele delavskemu ministrstvu.

Cesarski svetnik Penížek obsojen, ker je žalil dr. Luegerja.

Znani poročevalec »Slovenskega Naroda« cesarski svetnik Penížek je rekel 10. aprila t. l. rumunski deputaciji: »Smešno je, da delajo Rumunci kršč. soc. hlapčevska dela. Če je že Lueger bedak (blöder Kerl), ni tega treba Rumuncem, ki naj se obnašajo na Dunaju dostojno. Da nauči Penížka olike, ga je dr. Lueger tožil. Sodišče je obsodilo Penížka v denarno globo 50 kron.

CESARJEV JUBILEJ.

Slavnostni izprevod.

Cesar je zasljal deputacijo osrednjega odbora za slavnostni izprevod. Čudil se je, ker se je v tako kratkem času posrečilo napraviti tako veliko delo.

Zanimanje za slavnostni izprevod.

Ob izprevodu bo le 11.000 tribunskih sedežev več kakor leta 1879. ob cesarjevi srebrni poroki. Odbor že zdaj ne more ustreči vsem zahtevam po sedežih.

Cesar se veseli slavnostnega izprevoda.

Cesar je rekel odboru za slavnostni izprevod, da se veseli na 12. junij in mu ugaia ideja izprevoda z zgodovinskim značajem.

Narodne skupine pri slavnostnem izprevodu.

Narodnih skupin v slavnostnem izprevodu se vedno več prijavlja. Češka bo zastopana po skupini ženitvanskega izprevoda iz hebske okolice. Tirolska pošlje posebno skupino 600 oseb s tremi vozovi in s 60 konji. Zgornje Avstrijsko pošlje lovsko skupino, ki jo je sestavil namestnik Handel, nadalje pošljejo Zgornji Avstrijski skupino: gozdna pobožnost, ki predstavlja kapelico z otroci na vozu; nadalje je skupina jezdecev, ki predstavlja takozvano Štefanovo ježo. Dve skupini predstavljata ženitovanje. Svatje bodo v narodnih nošah. Skupine bodo deloma jezdarile, deloma korakale. Spremljajo jih originalne godbe. Linške deklice se udeležijo izprevoda deloma v svilnatih rutah in v slavni zlatih »pecah«, ki so že zelo redke.

Poklonitev armade in orožništva.

Cesar sprejme čestitke armade in orožništva 30. t. m. na »Dvoru«.

Spreten gostilničar in izurjena kuharica, zakonska, z večjim premoženjem, iščeta

dobro Idočo **gostilno**

v trgu ali v mestu v najem.

Pismene ponudbe pod »dobra gostilna« na upravo tega lista. 1150 3-2

Letovišče
v Žirovnici na Gorenjskem.

Mala hišica blizu postajališča — poleg pošte — z eno lepo sobo v pritličju, kuhinjo in shrambo ter podstrešno sobico, se odda takoj, najraje stranki brez otrok. Vpraša naj se v A. Svetinovi gostilni v Žirovnici. 1119 3-3

Za dame! **elegantne klobuke** Za otroke!
ter vsakovrstne modele priporoča 2237
A. Vivod - Mozetič Ljubljana
Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.
Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Sprejmeta se takoj!

dva mizarska pomočnika

in

en vajenec.

Anton Rojina, mizarski mojster,
1174 2-2 Ljubljana, Wolfve ulice 8.

C. kr. oblastveno potrjeno 18 38

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Istrska vina

Muškati beli, belo vino, teran, rudeče vino, kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Anton Ferlan di Giorgio

1009 24-6

Rovinj, Istra.

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 17

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabe ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih običajno naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Čisti samo
GLOBUS
čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo na svetu
„Grand Prix“
na svetovni razstavi St. Louis 1904.
kot vsako drugo kovinsko čistilo.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je pravzelo znano 2795 52-10

podobarsko delavnicoumrlega g. **And. Rovšeka**,
Kolodvorske ulice št. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnkem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

!! Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. !!

Danes v sredo nov spored.

166

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. !!

Št. 5836.

Razpis.

1111 3-3

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne službe okrožnih zdravnikov in sicer:

1. na Bledu z letno plačo 1200 K.
2. v Grosupljem z letno plačo 1600 K.
3. na Trati z letno plačo 1600 K.

Z vsako teh služeb je združena aktivitetna doklada 200 K.

Razun tega bo prejemal okrožni zdravnik v Grosupljem še od okrožno zdravstvenega zastopa prispevek letnih 600 K, dokler ne dobi železniško zdravniške službe v Grosupljem.

Prosilci za eno teh služeb naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru do 1. junija t. l. ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, do sedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 4. maja 1908.

Pozor

1049 30-9

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljša in jamčeno pristna vina iz najslavnejših vinskih gor, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec, sromelčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

! Novost!

Zastonj in poštnine prosto naročajte moj

novi veliki cenik s koledarjem

ki obsega vsakovrstna darila in druge družini vedno dobro služee predmete.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani.

959 8

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

814 20-6 b

Delovanje izhorno, uspeh siguren. Cena je franco na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIĆA, lekarnarja
v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

2 lepi stanovanji 2

z lepim prostim razgledom za avgustov termin: 3 zelo prostorne sobe z vsemi velikimi pritliklinami, 2 prav prostorni sobi z malimi - pritliklinami, obe z balkonom - v Šubičevi ulici št. 3.

1113 Poizve se pri hišniku istotam. 3-3

SLIVOVKA

tropinovec
kranjski brinjevec

875 104-9

Odlikovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in
rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.

Razglas.

V občini Šmihel pri Št. Patru na Krasu namerava gospod Karol Lenasi na čemošnjih obširnih skladih apnenca postaviti

Portland-cement tovarno

in hoče ustanoviti v dosego potrebnega kapitala družbo. — Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in preskušnje kamenja, nakup zemljišč in industrijski železnični tir, so že izvršene.

Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje interesirajo in se ga hočejo udeležiti, se lahko o vseh podrobnostih podučje vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure v Ljubljani, hotel „Union“, uhod iz Francišanske ulice, posvetovalnica.

1004 14-14

Županstvo občine Smihel.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Graben 35, Mala strana, Most, niza 17, Sadova, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamenec, Moravski Kumburk, Hötting, Novi Jiřin, Plzeň, Svltava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 18, II. Taborskegasse 4, III. Ungergasse 71 (vagai Rennweg), III. Lb-
vengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schöbrennergasse 35 a,
VI. Gumpendorferstr. 25, VII. Mariahilferstrasse 75, VIII. Lerchenfelderstrasse
132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 69, XVIII. Währingergasse 69,
XIX. Döblinger Hauptstr. 29, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 48 160 173

„MERCUR“

Dunaj, L. Wollzeile 10.

Kapital 20.000.000. Rezer. sklad K 8.500.000

Nakup in prodaja

vesh vrat rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk
deviz, valut in denarja

Zamenjava in eskomptiranje
iskrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.